

УДК 304.33.336.5
DOI: 10.15673/fie.v16i2.2940

Седікова І.О.

докторка економічних наук, професорка
завідувачка кафедри менеджменту та логістики
E-mail: irina-sedikova@ukr.net
ORCID ID: 0000-0001-5684-6927

Седіков Д.В.

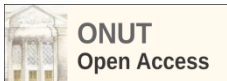
Ph.D., старший викладач
кафедра економічної теорії та фінансово-економічної безпеки
Одеський національний технологічний університет
вул. Канатна 112, м. Одеса, Україна, 65039
E-mail: sedikov94@ukr.net
ORCID ID: 0000-0001-7706-2881

СОЦІАЛЬНЕ ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТРАТЕГІЇ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Дана стаття присвячена вивченню питання впровадження принципів сталого розвитку в діяльність компаній та концепції корпоративної соціальної відповідальності. З точки зору компаній, інвестиції розглядаються не лише як передумова для розширення, розвитку та збільшення капіталу, але й як інструмент вирішення соціальних проблем, збільшення людського капіталу та пом'якшення екологічних загроз. Автори даного дослідження зробили спробу відповісти на запитання: як соціальне інвестування впливає на розвиток стратегії корпоративної соціальної відповідальності? Здійснено аналіз дефініції «соціальні інвестиції» та встановлено, що, вона має різне значення для різних представників суспільства, залежно від того, до якого сектору вони належать.

Встановлено, що основна ідея імпаکت-інвестування полягає в тому, що інвестиції можуть бути одночасно прибутковими і корисними для суспільства. Це відрізняє його від традиційного благодійництва, де фінансова віддача не є метою, і від традиційного інвестування, яке фокусується виключно на максимізації прибутку. Окреслено напрями імпакт-інвестицій.

Ключові слова: соціальне інвестування, корпоративна відповідальність, імпакт-інвестування, стейкхолдери, проекти, управління.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. В останні десятиліття погляд на інвестиції змінюється у зв'язку з поглибленням впровадження принципів сталого розвитку в діяльність компаній та концепції корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). З точки зору компаній, інвестиції розглядаються не тільки як передумова для розширення, розвитку та збільшення капіталу, а й як інструмент вирішення соціальних проблем, збільшення людського капіталу, пом'якшення екологічних загроз. Посилюється соціальна спрямованість інвестицій, пріоритетом яких є створення позитивного соціального ефекту та соціального добробуту.

Повномасштабне вторгнення рф в Україну спричинило багато соціальних проблем, кількість і масштаби яких значно перевищують можливості держави впоратися з ними. У умовах економічної нестабільності соціальне підприємництво стає ефективним механізмом підтримки вразливих груп населення та зміцнення потенціалу країни в цілому. Економіка та промисловість України значно занепали

внаслідок повномасштабного вторгнення рф. Внутрішній валовий продукт країни ↓ на 29,2 %, частка виробничого сектору ↓ з 11 %. «Бізнес показав стійку діяльність, але стикається з обмеженим доступом до фінансів та технологій. Війна, що триває в Україні, підкреслює нагальну потребу в інноваційних підходах до фінансування інвестицій» [1].

У сучасному світі людський, інтелектуальний та соціальний капітал стає основою багатства, визначає конкурентоспроможність економічних систем і перетворюється на ключовий ресурс їх розвитку. Здатність національної економіки створювати та ефективно використовувати нематеріальний капітал визначає економічну силу, добробут і прогрес націй. Тому розвиток суспільства вимагає зосередження уваги на соціальному інвестуванні як цільовому вкладенні ресурсів у розвиток соціальної сфери. Соціальне інвестування є важливим інструментом і ключовою ознакою соціальної відповідальності на всіх рівнях та досягнення корисних соціальних ефектів у майбутньому.

Аналіз останніх публікацій по проблемі.

Соціальні інвестиції як чинник забезпечення соціально-економічного розвитку держи розглядаються у наукових працях А. Бондаренко та Л. Омелянович [7], сутність і значення соціальних інвестицій досліджує Мельничук Л. [8], зміст і спрямованість соціально відповідального інвестування розкрито у наукових працях С. Сардака та І. Єгорової [9]. Еволюцію та розвиток теоретичних поглядів корпоративної соціальної відповідальності досліджує А. Колот [10], крос-культурні моделі та бізнес-практики корпоративної відповідальності, розглядаються у монографії Л. Петрашко [11] тощо. Не знижуючи значення попередніх надбань науковців, автори дослідження мають власне бачення напрямів розвитку соціального інвестування.

Формулювання цілей дослідження. Метою даного дослідження є визначення впливу соціального інвестування на розвиток стратегії корпоративної соціальної відповідальності.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. «Ідея соціального інвестування з'явилася у 90-і роки минулого століття, коли на тлі розчарування в неоліберальних ідеях виникло питання про формування нової соціальної політики ЄС» [12]. «Глобальна фінансово-економічна криза визначила нові виклики для економіки та соціальної сфери Євросоюзу. Суть соціального інвестування можна звести до двох принципів: усім відомого «дати вудочку замість риби» і «профілактика дешевша, ніж лікування»» [12].

У закордонній літературі термін «соціальне інвестування» в основному стосується діяльності бізнесу в громаді. Соціальне інвестування включає застосування стратегічної політики, яка спрямована на досягнення не лише фінансових, але й соціальних результатів. Це може включати інвестування в проекти, які мають на меті поліпшення умов життя, екологічну стабільність, освіту або підтримку громад. Така стратегія дозволяє інвесторам не тільки отримувати прибуток, але й робити свій внесок у вирішення суспільно важливих питань. Подібний підхід до інвестування може мати великий вплив на розвиток соціально важливих проектів в Україні, зокрема в умовах відбудови після війни

В українських умовах термін «соціальне інвестування» може бути застосований у кількох контекстах. По-перше, інвестування в проекти та ініціативи, які спрямовані на вирішення соціальних проблем, по-друге, відновлення інфраструктури, підтримка освіти, охорона здоров'я, екологічні проекти, а також допомога вразливим групам населення, наприклад, внутрішньо переміщеним особам. В умовах, коли Україна стикається з викликами війни та необхідністю відбудови, соціальне інвестування набуває особливого значення.

Соціальне інвестування, на відміну від благодійності, є бізнесом. Перетворення філантропії на соціальне інвестування є ознакою прогресивної діяльності компаній у XXI столітті. У економічній літературі немає неоднозначності щодо природи і типів соціального інвестування. Деякі автори розуміють соціальне інвестування як матеріальні, технологічні,

управлінські чи інші ресурси, а також фінансові ресурси компаній, які керівництво спрямовує на реалізацію соціальних програм. Програми ґрунтуються на інтересах ключових внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів і проєктуються з припущенням, що стратегічно компанія отримає певний соціальний і економічний ефект.

На нашу думку, корпоративне соціальне інвестування є однією з форм корпоративної соціальної відповідальності, яке передбачає реалізацію цільових проектів і програм, спрямованих на інтереси основних стейкхолдерів (споживачів, працівників, місцевих громад). Це також залучає інвестора опосередковано, який отримує довгострокові конкурентні переваги шляхом покращення репутації. Фокус корпоративного соціального інвестування зосереджений на стейкхолдерах, тоді як благодійність компаній в основному поширюється на тих, хто потребує допомоги. Основними формами соціального інвестування на корпоративному рівні є соціальні інновації, соціальні програми та проекти. На відміну від спонсорства та філантропії, які є одноразовими та спонтанними, соціальне інвестування є елементом стратегії КСВ і тому є регулярним і запланованим у бюджеті кампанії заздалегідь.

Перші практики соціального або «етичного» інвестування можна простежити ще в діяльності релігійних груп, таких як квакери та методисти, у 18-19 століттях. Ці групи мали суворі етичні принципи, які впливали на їхні фінансові рішення. Наприклад, квакери (члени релігійного товариства, протестантської християнської групи) відмовлялися інвестувати в компанії, що були пов'язані з рабством, війною або алкоголем. Методисти (християнська деномінація, що виникла з англіканської церкви в 18 ст.) також уникали інвестицій у бізнеси, які вважалися неетичними або шкідливими для суспільства. Нами виділено основні етапи «етичного» інвестування, а саме:

1. Релігійні основи: відомі приклади відносяться до 18-19 ст., коли протестанти, зокрема методисти, почали відмовлятися від інвестування в компанії, які були пов'язані з алкоголем, азартними іграми та іншими «гріховними» бізнесами.

2. Соціальні рухи: у 20 ст. з'явилися нові соціальні рухи, що підкреслювали необхідність відповідального ставлення до інвестицій. Наприклад, в 1960-1970-х роках під час боротьби за громадянські права в США багато інвесторів почали відмовлятися від інвестицій у компанії, які підтримували расизм або експлуатацію працівників.

3. Екологічне та соціальне інвестування: Наприкінці 20 ст. стало актуальним екологічне інвестування, яке враховувало соціально-екологічні фактори при ухваленні інвестиційних рішень.

4. Сучасні тенденції: У 21 ст. етичне інвестування стало популярним, і з'явилося багато інвестиційних фондів, які спеціалізуються на соціально відповідальних інвестиціях, інвестиціях з врахуванням соціально-екологічних управлінських критеріїв.

Перші спроби практичного використання соціальних критеріїв при впровадженні інвестиційних

проектів стали помітними у XX столітті. Одним із ключових моментів було запровадження підходів, що враховували соціальні та етичні критерії при прийнятті інвестиційних рішень.

1. Рух проти апартеїду: у 1970-х роках активісти почали закликати до бойкоту компаній, що мали бізнес у Південній Африці через політику апартеїду. Багато інвесторів, включаючи великі університети та пенсійні фонди, вирішили продати свої активи в таких компаніях, демонструючи використання соціальних критеріїв у своїх інвестиційних рішеннях.

2. Пенсійні фонди та профспілки: у 1960-1970-х роках зростала кількість пенсійних фондів і профспілок, які використовували свої інвестиції як інструмент впливу на корпоративну поведінку. Вони почали вказувати на важливість соціальної відповідальності компаній, в які вони інвестували, зокрема, звертали увагу на умови праці, права працівників і екологічну відповідальність.

3. Етичні інвестиційні фонди: в 1980-х роках з'явилися перші етичні інвестиційні фонди, які пропонували інвесторам можливість вкладати кошти в компанії, що відповідають певним соціальним, етичним та екологічним стандартам. Ці фонди виключали з портфеля компанії, що займалися виробництвом зброї, алкоголю, тютюну, а також ті, що мали погані показники щодо захисту довкілля або соціальної відповідальності.

Автори даної статті, погоджуються з думкою багатьох дослідників дефініції «соціальні інвестиції», що вона має різне значення для різних представників суспільства, залежно від того, до якого сектору вони належать: ресурси, що використовуються для досягнення конкретних соціальних цілей, фінансова під-

римка соціального сектору, інвестиції, що забезпечують фінансову вигоду і позитивний соціальний ефект, інвестиції, специфічні групи фінансових інструментів, які покликані сприяти формуванню позитивного іміджу компанії та є частиною її бізнес-стратегії тощо. До них належать соціальний капітал, фінансування, відповідальні інвестиції, «зелені» інвестиції, етичні інвестиції, соціальний скринінг інвестицій, програмні та громадсько-орієнтовані інвестиції, соціальне підприємництво та венчурна філантропія.

«Українська економіка проявила стійкість в умовах війни, швидкості відновлення зруйнованих (пошкоджених) об'єктів критичної інфраструктури, а також системній фінансовій підтримці з боку міжнародних партнерів втримано економічний фронт» [2]. «За попередніми даними Мінекономіки в I кварталі 2024 року зростання економіки оцінюється на рівні 4,5% [$\pm 1\%$] («мінус» 10,3 % – у I кварталі 2023 року), яке було підтримане стабільною роботою морського коридору, нарощуванням виробничих потужностей у добувній промисловості, активізацією виробництва мінеральних добрив, збільшенням попиту на будівельні послуги» [2].

«За даними Національного банку України обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України (залишків) станом на 31.03.2024 року становив 55 786, 6 млн. \$. Станом на 31.03.2024 найвагоміші обсяги прямих інвестицій (залишків) були спрямовані до підприємств промисловості – 38,9 відс. та установ та організацій, що здійснюють оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 17,0 відс.» [2]. Основні країни-інвестори наведено на рис. 1.

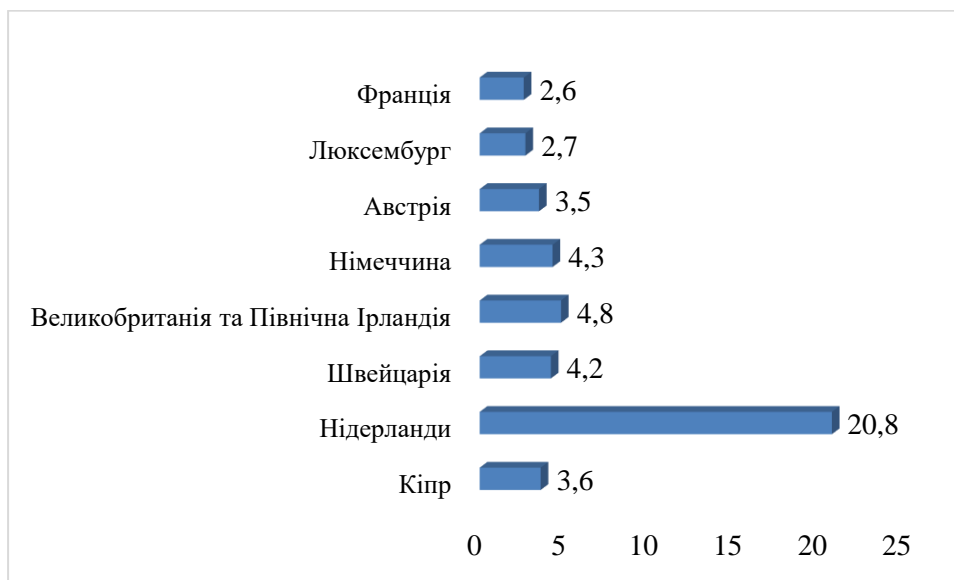

Рис. 1. Основні країни-інвестори у 2024 р., %*

*побудовано авторами на основі [2]

Таким чином, незважаючи на безпрецедентні втрати та труднощі, спричинені війною, Україна змогла зберегти відносну макроекономічну та цінову

стабільність і подолати наслідки масштабної зупинки виробництва та відтоку робочої сили, коли люди переїжджали до безпечніших районів.

Війна значно вплинула на бізнес-середовище, майже третина підприємств припинили або обмежили свою діяльність, що призвело до прямих втрат для національної економіки у розмірі 80 млрд євро. Міжнародний досвід свідчить, що постраждалі від конфлікту держави потребують інноваційних рішень, які сприятимуть відновленню економіки, соціальної інфраструктури та суспільного благополуччя. Такі рішення включають впровадження нових технологій, розвиток малого і середнього бізнесу, залучення міжнародної допомоги, створення ефективних механізмів управління та відбудови, а також забезпечення соціальної підтримки та інтеграції постраждалих громад. Важливу роль відіграє співпраця з міжнародними організаціями та приватним сектором для відновлення миру та стабільності. З огляду на це слід акцентувати, що сталий розвиток є пріоритетним вектором для інвесторів [3].

«Притік інвестицій у фонди сталого розвитку зріс з 5 млрд. \$ у 2018 р. до понад 50 млрд. \$ у 2020 р. та майже 70 млрд \$ у 2021 р.» [4]. Незважаючи на те, що капіталізація світового ринку фондів сталого розвитку знизилася з 2,7 трлн \$ у 2021 році до 2,5 трлн \$ у 2022 році, чистий приплив на ринок у 2022 році залишився позитивним. [5] Взаємні фонди, що відповідають екологічним, соціальним та управлінським критеріям (ESG), та фонди, що торгуються на біржі (ETF) залучили 120 млрд \$ у першій половині 2022 року [6], а на тлі геополітичної напруженості та зростання інфляції сукупна вартість ринку облігацій сталого розвитку зросла з 2,5 трлн \$ у 2021 році до 3,3 трлн \$ у 2022 році.

Соціально відповідальне інвестування (Socially Responsible Investing, SRI) – це підхід до інвестування, який поєднує фінансові цілі з етичними, екологічними та соціальними цінностями. Інвестори, які дотримуються принципів SRI, обирають компанії або проєкти, що відповідають певним критеріям, таким як захист навколишнього середовища, дотримання прав людини, відповідальне управління та соціальна справедливість. Мета SRI полягає не тільки в отриманні фінансової вигоди, але й у сприянні позитивним змінам у суспільстві. Такий підхід може включати виключення інвестицій у компанії, що займаються шкідливими практиками (наприклад, виробництво зброї або забруднення довкілля), або активну підтримку компаній, які роблять значний внесок у сталий розвиток. Соціально відповідальне інвестування стає все більш популярним у світі, оскільки все більше інвесторів бажають поєднати свої фінансові рішення з власними цінностями та принципами.

Ідея імпаکت-інвестування (impact investing) – це форма інвестування, яка має на меті не лише отримання фінансового прибутку, але й створення позитивного соціального або екологічного впливу. Інвестори, які дотримуються цієї концепції, вкладають кошти в проєкти, компанії або фонди, які вирішують важливі суспільні або екологічні проблеми, такі як зниження бідності, доступ до якісної освіти, охорона здоров'я, розвиток відновлюваних джерел енергії та інше.

Основна ідея імпакт-інвестування полягає в тому, що інвестиції можуть бути одночасно прибутковими і корисними для суспільства. Це відрізняє його від традиційного благодійництва, де фінансова віддача не є метою, і від традиційного інвестування, яке фокусується виключно на максимізації прибутку.

Імпакт-інвестування відіграло важливу роль у зміні глобального інвестиційного ландшафту, поєднуючи прагнення до фінансового прибутку з соціальною та екологічною відповідальністю, дозволило переосмислити традиційні підходи до інвестування, пропонуючи новий спосіб створення цінності, що враховує інтереси суспільства та планети. Ця форма інвестування стимулює розвиток бізнесу, який орієнтований на вирішення ключових глобальних викликів, таких як зміна клімату, нерівність, доступ до медичних послуг, освіти та чистої води.

З нашої точки зору, імпакт-інвестиції можуть відіграти вирішальну роль у вирішенні проблем, спричинених військовою агресією РФ в Україні. Цей підхід до інвестування має потенціал для відновлення економіки, підтримки соціальної інтеграції та розвитку інфраструктури, що постраждали внаслідок конфлікту. Окреслюємо напрями імпакт-інвестицій:

1. Відбудова інфраструктури: інвестування в проєкти відновлення зруйнованих міст, доріг, мостів та інших об'єктів інфраструктури може допомогти повернути життя у постраждалі регіони, забезпечити робочі місця та відновити економічну активність.

2. Соціальні послуги та охорона здоров'я: імпакт-інвестиції можуть сприяти розвитку медичних закладів, реабілітаційних центрів та програм підтримки постраждалих від війни. Це особливо важливо для допомоги пораненим, переміщеним особам та тим, хто пережив психологічні травми.

3. Розвиток малого і середнього бізнесу: підтримка підприємництва, особливо у регіонах, що постраждали від конфлікту, може сприяти створенню робочих місць і забезпечити економічну стабільність. Імпакт-інвестори можуть допомогти бізнесам адаптуватися до нових умов і знайти нові можливості для розвитку.

4. Освіта та інтеграція: інвестування в освітні програми та ініціативи, спрямовані на інтеграцію внутрішньо переміщених осіб, може допомогти подолати наслідки війни, зменшити соціальну напругу і створити основи для стійкого розвитку.

5. «Зелені» технології та енергетична незалежність: інвестиції в відновлювані джерела енергії та екологічно чисті технології можуть не тільки допомогти у відновленні економіки, але й сприяти зменшенню залежності від традиційних енергоресурсів, що важливо в умовах війни.

Видатки на соціальне інвестування в Україні набувають дедалі більшої актуальності, особливо в умовах військової агресії та економічних викликів. Ключові аспекти видатків на соціальне інвестування в Україні:

1. Держава відіграє важливу роль у фінансуванні соціальних програм, зокрема через бюджети на охорону здоров'я, освіту, соціальний захист та допо-

могу постраждалими від війни. Значна частина бюджетних коштів направляється на підтримку внутрішньо переміщених осіб, забезпечення житлом, соціальну інтеграцію та надання базових послуг.

2. Міжнародна допомога. Україна отримує значну фінансову підтримку від міжнародних організацій, таких як Світовий банк, ЄС, ООН та інші.

3. Велика частина соціальних інвестицій в Україні надходить від приватних інвесторів, благодійних організацій та неурядових фондів. Ці кошти часто спрямовуються на підтримку вразливих груп населення, розвиток соціального підприємництва та інноваційних рішень для вирішення соціальних проблем. Для аналізу ефективності соціально відповідального та традиційного інвестування в різних галузях нами використовувалися різні методології та моделі вимірювання ефективності:

1. Чотирьох факторна модель Кархарта [13], виявила, що підхід, за якого купуються акції з високим показником SRI, а акції з низьким показником – продаються, дає до 8,7 % позитивного прибутку на рік, що свідчить про те, що інвестори можуть досягти етичних цілей без шкоди для них. Дослідження Р. Чана та В. Волтера [14], також використовуючи модель Кархарта, констатувала що при інвестуванні акцій в екологічно чисті компанії підвищена прибутковість становить 7 %.

Чотирьох факторна модель Кархарта була використана іншими дослідниками [15], які виявили,

що інвестиційний портфель, який включав алкогольні напої, тютюнові вироби, азартні ігри, значно перевершив аналогічні акції, що вказує на те, що інвестори можуть втратити свої інвестиції. Після врахування управлінських навичок, операційних і комісійних витрат дослідники виявили, що портфелі з «гріховними» акціями не мають переваги. Отже, в загальному випадку ефективність соціальних інвестицій визначити досить складно, тим більше говорити про акценти, які приведуть до успішності цієї діяльності.

Оцінка практики соціального інвестування українських та іноземних компаній показує, що лише невелика частка українських компаній здійснює свою інвестиційну діяльність відповідно до принципів соціальної відповідальності. Потужні соціальні фонди підприємств, успадковані від радянських часів, здебільшого зруйновані, приватизовані, капітально відремонтовані або вже не відповідають сучасним стандартам. Низка транснаціональних компаній мають представництва на українському ринку, де вони розробляють і реалізують програми КСВ. Однак їхні філії рідко досягають успіху в адаптації своєї загальної стратегії до внутрішніх умов України.

В Україні реалізується багато соціальних проєктів, спрямованих на вирішення важливих соціальних проблем, підтримку вразливих груп населення та відновлення постраждалих від війни регіонів (див. табл. 1).

Таблиця 1

Соціальні проєкти, спрямовані на вирішення важливих соціальних проблем*

Напрями реалізації проєктів	Опис проєкту
1. Житло для внутрішньо переміщених осіб.	Проєкт спрямований на забезпечення житлом людей, які втратили свої домівки через військові дії. Він реалізується за підтримки держави та міжнародних організацій. Проєкт включає будівництво нових житлових комплексів, реконструкцію покинутих будівель і надання фінансової допомоги для оренди житла.
Програма соціальної адаптації ветеранів	Ініціатива спрямована на реінтеграцію ветеранів у суспільство після повернення з фронту. Програма пропонує психологічну підтримку, професійне навчання, сприяння у працевлаштуванні та відкритті власного бізнесу.
Підтримка малого бізнесу в зоні конфлікту	Проєкт, який реалізується в регіонах, постраждалих від конфлікту, спрямований на розвиток малого та середнього бізнесу. Він включає грантову підтримку, навчання підприємницьким навичкам, доступ до мікрофінансування та консультації з ведення бізнесу.
Освітні програми для дітей із зони конфлікту	Проєкт надає можливість дітям з постраждалих регіонів отримувати якісну освіту. Він включає онлайн-курси, доступ до навчальних матеріалів, підтримку шкіл у віддалених районах і організацію літніх таборів для дітей.
«Зелене» відновлення	Проєкт спрямований на екологічне відновлення зруйнованих територій та розвиток зелених технологій. Він включає відновлення лісів, очищення забруднених земель, впровадження відновлюваних джерел енергії та створення еко-поселень.
Гуманітарна допомога	Проєкт координується міжнародними організаціями, такими як Червоний Хрест, і спрямований на забезпечення базових потреб постраждалих громадян. Допомога включає харчові продукти, медикаменти, теплий одяг, засоби гігієни та тимчасове житло.
Безпечні школи	Проєкт зосереджений на створенні безпечних умов для навчання дітей у школах, розташованих у зонах конфлікту або поблизу них. Він включає модернізацію шкільних будівель, забезпечення захисними спорудами, а також навчання персоналу та учнів діям у надзвичайних ситуаціях.

*Розроблено авторами

Висновки та перспективи подальших досліджень. Соціальне інвестування в Україні стикається з численними викликами, зокрема через нестабільну економічну ситуацію та високий рівень невизначеності, його роль у відновленні країни після війни стає все більш вагомим. Залучення додаткових інвестицій і розвиток соціально відповідальних програм можуть суттєво вплинути на покращення життя українців та стійкість економіки в цілому.

Соціальні інвестиції є найвищою формою як корпоративної соціальної відповідальності, так і інве-

стиційної діяльності. Здійснення компанією соціальних інвестицій свідчить про її високий економічний розвиток, передовий менеджмент, високу організаційну культуру та надійні перспективи в майбутньому. Іншими словами, підприємства можуть отримати значні довгострокові прибутки, заручитися підтримкою держави та суспільства, а також значно покращити свій корпоративний імідж. Підвищення лояльності клієнтів, посилення конкурентоспроможності та покращення корпоративної репутації гарантують збільшення прибутковості та рентабельності.

Література

1. Інноваційні інвестиції для відновлення економіки України. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-01/undp_ua_innovative_investment_-_ua.pdf (дата звернення 18.04.2024)
2. Інвестиційна діяльність в Україні за 1 квартал 2024 року. *Міністерство економіки України*: веб-сайт. URL: <http://surl.li/exduwv>. (дата звернення 18.04.2024)
3. Recent Study Reveals More Than a Third of Global Consumers Are Willing to Pay More for Sustainability as Demand Grows for Environmentally-Friendly Alternatives. *Business Wire*: веб-сайт. URL: <http://surl.li/sikvfu>. (дата звернення 18.04.2024)
4. Does ESG really matter – and why? *McKinsey & Company*: веб-сайт. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/sustainability/our-insights/does-esg-really-matter-and-why> (дата звернення 18.04.2024)
5. World Investment Report 2023. *UNCTAD*. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/wir2023_en.pdf (дата звернення 20.04.2024)
6. ESG fund flows show resilience amid 2022 market sell-off. *STOXX*: web-site. URL: <https://qontigo.com/esg-fund-flows-show-resilience-amid-2022-market-sell-off/> (дата звернення 20.04.2024)
7. Bondarenko A., Omelyanovych L. Social investment as a factor in ensuring the socio-economic development of the state / Bulletin of the Donbas National Academy of Civil Engineering and Architecture. 2009. Iss. 5 (79). P. 201–203.
8. Melnychuk L. The essence and significance of social investments // Bulletin of the V.O. Sukhomlynskyi National University of Mykolaiv. 2016. Iss.11. P. 434–437.
9. Sardak S., Egorova I. Content and direction of socially responsible investment // Bulletin of the V.O. Sukhomlynskyi National University of Mykolaiv 2017. Iss.19. P. 236.
10. Колот А. Корпоративна соціальна відповідальність: еволюція та розвиток теоретичних поглядів // Економічна теорія. 2013. № 4. С. 5-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2013_4_2. (дата звернення 20.04.2024)
11. Петрашко Л. П. Корпоративна відповідальність: крос-культурні моделі та бізнес-практики: монографія. К.: КНЕУ, 2013. 372 с.
12. Соціальні інвестиції – філософія нової державної політики // Газета Кабінету Міністрів України «Урядовий Кур'єр». 10.09.2024. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/socialni-investiciyi-filosofiya-novoyi-derzhavnoyi/> (дата звернення 20.04.2024)
13. Kempf A., Osthoff P. The effect of socially responsible investing on financial performance // European Financial Management. 2007. Iss. 13. P. 908-922.
14. Chan P.T., Walter T. Investment performance of environmentally friendly firms and their initial public offers and seasoned equity offers // Journal of Banking and Finance. 2014. Iss. 44. P. 177-188.
15. Humphrey J.E., Tan, D. T. (2014). Does it really hurt to be responsible? // Journal of Business Ethics. Vol. 122. No 3. P. 375-386. doi:10.1007/s10551-013-1741-z

Стаття надійшла 2.05.2024
Стаття прийнята до друку 16.05.2024
Доступно в мережі Internet 25.06.2024

Sedikova I.

Doctor of Economics, Professor
 Head of Department of Management and Logistics
 E-mail: irina-sedikova@ukr.net
 ORCID ID: 0000-0001-5684-6927

Sedikov D.

PhD, Assistant
 Department of Economic Theory and Financial and Economic Security
 Odesa National University of Technology
 Kanatna str., 112 Odesa, Ukraine, 65039
 E-mail: sedikov94@ukr.net
 ORCID ID: 0000-0001-7706-2881

SOCIAL INVESTMENT AS AN ELEMENT OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY STRATEGY

This article is devoted to the study of the implementation of the principles of sustainable development in the activities of companies and the concept of corporate social responsibility. From the perspective of companies, investment is seen not only as a prerequisite for expansion, development and capital increase, but also as a tool for solving social problems, increasing human capital and mitigating environmental threats. The social focus of investments is being strengthened in order to create a positive social effect and social well-being. It has been proven that in the conditions of economic instability, social entrepreneurship becomes an effective mechanism for supporting vulnerable groups of the population and strengthening the potential of the country as a whole. The authors of this study have made an attempt. The article tries to answer the question: how does social investment affect the development of the strategy of corporate social responsibility? The analysis of the definition of "social investment" has been carried out and it has been established that it has a different meaning for different representatives of the society, depending on which sector they belong to: resources used to achieve specific social goals, financial support of the social sector, investments that provide financial benefit and positive social effect, investments, specific groups of financial instruments that are designed to contribute to the formation of a positive image of the company and are part of its business strategy, etc.

It has been established that the main idea of impact investing is that the investments can be at the same time profitable and useful for the society. This distinguishes it from traditional philanthropy, where financial return is not the goal, and from traditional investing, which focuses solely on maximizing profits. The directions of impact investments have been outlined.

Social investment is the highest form of both corporate social responsibility and investment activity. The company's implementation of social investments testifies to its high economic development, advanced management, high organizational culture and reliable prospects in the future. In other words, enterprises can obtain significant long-term profits, gain the support of the state and the society, and also significantly improve their corporate image.

Key words: social investment, corporate responsibility, impact investing, stakeholders, projects, management.

References

1. Innovatsiini investytsii dlia vidnovlennia ekonomiky Ukrainy. https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-01/undp_ua_innovative_investment_-_ua.pdf (Retrieved April 18, 2024)
2. *Investytsiina diialnist v Ukraini za I kvartal 2024 roku*. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. <http://surl.li/exduwv> (Retrieved April 18, 2024)
3. *Recent Study Reveals More Than a Third of Global Consumers Are Willing to Pay More for Sustainability as Demand Grows for Environmentally-Friendly Alternatives*. Business Wire. <http://surl.li/sikvfu> (Retrieved April 18, 2024)
4. Does ESG really matter – and why? *McKinsey & Company*: веб-сайт. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/sustainability/our-insights/does-esg-really-matter-and-why> (Retrieved April 18, 2024)
5. *World Investment Report 2023*. UNCTAD. https://unctad.org/system/files/official-document/wir2023_en.pdf (Retrieved April 20, 2024)

6. *ESG fund flows show resilience amid 2022 market sell-off*. STOXX. <https://qontigo.com/esg-fund-flows-show-resilience-amid-2022-market-sell-off/> (Retrieved April 20, 2024)
7. Bondarenko, A., & Omelyanovych, L. (2009). Social investment as a factor in ensuring the socio-economic development of the state. *Bulletin of the Donbas National Academy of Civil Engineering and Architecture*, 5(79), 201–203.
8. Melnychuk, L. (2016). The essence and significance of social investments. *Bulletin of the V.O. Sukhomlynskyi National University of Mykolaiv*, 11, 434-437.
9. Sardak, S., & Egorova, I. (2017). Content and direction of socially responsible investment. *Bulletin of the V.O. Sukhomlynskyi National University of Mykolaiv*, 19, 236.
10. Kolot, A. (2013). Korporatyvna sotsialna vidpovidalnist: evoliutsiia ta rozvytok teoretychnykh pohliadiv. *Ekonomichna teoriia*, 4, 5-26. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2013_4_2. (Retrieved April 20, 2024)
11. Petrashko, L. P. (2013). *Korporatyvna vidpovidalnist: kros-kulturni modeli ta biznes-praktyky*. KNEU.
12. Kashchenko, V. (2016, April 19). Sotsialni investytsii – filofosfiia novoi derzhavnoi polityky. *Hazeta Kabinetu Ministriv Ukrainy «Uriadovyi Kur'ier»*. <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/socialni-investyciyi-filosofiya-novoyi-derzhavnoyi/> (Retrieved April 20, 2024)
13. Kempf, A., & Osthoff, P. (2007). The effect of socially responsible investing on financial performance. *European Financial Management*, 13, 908-922
14. Chan, P. T., & Walter, T. (2014). Investment performance of environmentally friendly firms and their initial public offers and seasoned equity offers. *Journal of Banking and Finance*, 44, 177-188.
15. Humphrey, J. E., & Tan, D. T. (2014). Does it really hurt to be responsible? *Journal of Business Ethics*, 122(3), 375–386. doi:10.1007/s10551-013-1741-z

Received 2 May 2024

Approved 16 May 2024

Available in Internet 25.06.2024

Цитування згідно ДСТУ 8302:20

Седікова І.О., Седіков Д.В. Соціальне інвестування як елемент стратегії корпоративної соціальної відповідальності // Економіка харчової промисловості. 2024. Т.16, вип. 2. С. 44-51. doi: 10.15673/fie.v16i2.2940

Cite as APA style citation

Sedikova, I., & Sedikov, D. (2024). Social investment as an element of corporate social responsibility strategy. *Food Industry Economics*, 16(2), 44-51. doi: 10.15673/fie.v16i2.2940